

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА

ВОСЬМЕ СКЛИКАННЯ

ПРОТОКОЛ № 10

засідання постійної комісії з питань реалізації національної стратегії ветеранської політики

Дата проведення: 28 липня 2026.

Час проведення: 15:00 год.

Місце проведення: Будинок рад, каб. 203.

Присутні члени комісії: Олександр РОЗІЗНАНИЙ, Ілля ЛОГІН, Володимир ПОВОРОЗНИК, Оксана БОЧКАРЬОВА, Андрій КОЗЮРА.

Відсутні: Богдан ПОПАДЮК, Сергій ЯКОВЛЕВ.

Головував на засіданні: Олександр РОЗІЗНАНИЙ.

У роботі комісії взяли участь:

1.	Валентин СОКОЛЮК	-	заступник голови обласної ради
2.	Оксана КАДЕНКО	-	депутатка обласної ради
3.	Костянтин КОРДОНСЬКИЙ	-	заступник голови обласної військової адміністрації
4.	Віталій ПЄВНЄВ, фахівці супроводу	-	директор КП «Ветеранський простір «Ветеран ПРО»
5.	Інна ПІКАЛО	-	начальник управління ветеранської політики обласної військової адміністрації
6.	Оксана КІЗАЄВА		представник Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Хмельницькій області
7.	Олена ТОКАРЧУК	-	начальник Хмельницького міжрегіонального управління Міністерства юстиції України
8.	Лілія ДЕМЧУК	-	представник Департаменту охорони здоров'я ОВА
9.	Іван БУРДИМ	-	ГО «Віра і дія», м. Ізяслав
10.	Валерій МИХАЙЛЮК	-	ГО «Майбутнє попереду»

11.	Леонід ОГОРОДНИК	-	ветеран
12.	Ірина КОНОНЕНКО	-	військовослужбовиця ЗСУ
13.	Федір САВИЦЬКИЙ	-	ветеран
14.	Ілля ХМИЗ	-	ветеран
15.	Олег ЗАКРИНИЧНИЙ	-	ветеран
16.	Тетяна ЯВОРСЬКА	-	фахівець із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб КНП «Хмельницька обласна лікарня» Хмельницької обласної ради
17.	Ірина ЖИЛКІНА	-	ГО «ВЕТРЕТА»
18.	Наталія КОШАЙ	-	КЗ «Ветеранський простір Хмельницької міської ради»
19.	Дмитро КОТЛІНСЬКИЙ	-	представник ТЦК СП

Присутні вшанували хвилиною мовчання пам'ять про захисників України, які віддали своє життя задля волі, незалежності і територіальної цілісності України.

Члени постійної комісії ухвалили порядок денний в цілому.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Про проблемні питання, порушені у зверненнях ветеранів війни та учасників бойових дій, щодо визначення ступеня втрати функціональних можливостей, встановлення інвалідності, її групи та строків під час експертного оцінювання, а також вироблення пропозицій щодо вдосконалення механізмів ефективності та об'єктивності дотримання вимог чинного законодавства.

2. Про проблемні питання набуття громадянства України дітьми, народженими за кордоном у період дії повномасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України, у зв'язку з недостатнім нормативно-правовим врегулюванням цього питання законодавством України.

Члени комісії розглянули питання порядку денного.

1. Про проблемні питання, порушені у зверненнях ветеранів війни та учасників бойових дій, щодо визначення ступеня втрати функціональних можливостей, встановлення інвалідності, її групи та строків під час експертного оцінювання, а також вироблення пропозицій щодо вдосконалення механізмів ефективності та об'єктивності дотримання вимог чинного законодавства.

СЛУХАЛИ:

Головуючого **Олександра РОЗІЗНАНОГО** – про проблемні питання, порушені у зверненнях ветеранів війни та учасників бойових дій, щодо визначення ступеня втрати функціональних можливостей, встановлення інвалідності, її групи та строків під час експертного оцінювання, а також вироблення пропозицій щодо вдосконалення механізмів ефективності та об'єктивності дотримання вимог чинного законодавства. Він, зокрема, зазначив, що під час ветеранських слухань у Шепетівській громаді (лютий 2026 року) троє ветеранів звернулися із питаннями щодо проходження експертного оцінювання та встановлення інвалідності. Аналогічні проблеми були озвучені у Нетішинській громаді, де двоє учасників бойових дій вказали на невідповідність визначення ступеня втрати працездатності та оцінки отриманих травм. Під час останніх слухань у Ямпільській громаді ще троє ветеранів звернулися з проханням переглянути результати експертного оцінювання, оскільки, на їхню думку, рівень втрати працездатності був визначений необ'єктивно, а групу інвалідності їм не встановлено.

Також головуєчий інформував, що загальні статистичні дані свідчать про актуальність цієї проблематики. Станом на серпень 2026 року у Хмельницькій області налічується більше 80 тис. ветеранів. Із них 1 738 – мають встановлену інвалідність, зокрема: I гр. – 96 осіб; II – 679; III гр. – 872 особи. Експертне оцінювання пройшли: у 2025 році – 607 ветеранів; у 2026 – 471 ветеран (це вже 69 % від показника минулого року), що свідчить про динаміку зростання кількості ветеранів, які звертаються для проходження експертного оцінювання, що обумовлено продовженням війни та її наслідків.

Проблемним є й те, що за 2025–2026 роки 64 ветеранам, які пройшли експертне оцінювання, інвалідність взагалі не було встановлено. Причому причини такі як необхідність до обстеження, так і встановлення відсотку втрати працездатності.

Один випадок вже оскаржено і рішення скасовано, є матеріали, які знаходяться на стадії оскарження.

Наступною проблемою є визначення причинного зв'язку інвалідності: із загальної кількості ветеранів з інвалідністю 1 406 осіб мають інвалідність, встановлену внаслідок захисту Батьківщини. Тоді як 227 ветеранам інвалідність встановлено у зв'язку з проходженням військової служби. Зрозуміло, що визначення встановлюється у військових частинах, тому врегулювання цих питань і їх оскарження потребує скоординованої взаємодії ТЦК СП та фахівців із супроводу ветеранів.

Особливе занепокоєння викликають випадки встановлення строкової інвалідності ветеранам з ампутаціями. Так зафіксовано випадок щодо одного ветерана з I групою інвалідності, якому також було встановлено строковий термін перегляду.

Зокрема, 35 ветеранам, які мають ампутації та встановлену II групу інвалідності, інвалідність визначено строком на один-два роки, а не безстроково.

Крім того, один ветеран з ампутацією та III групою інвалідності також отримав строкове встановлення інвалідності.

З метою вивчення зазначених питань, напередодні засідання постійної комісії, у взаємодії з управлінням з питань ветеранської політики, було проведено додаткове опитування ветеранів, які безпосередньо проходили експертне оцінювання, встановлення групи інвалідності або визначення ступеня втрати працездатності (додаток № 2). Результати опитування підтвердили системний характер проблем, які вже неодноразово порушувалися під час ветеранських слухань у громадах області.

Водночас ветерани надали низку конкретних прикладів та індивідуальних звернень, що дозволило більш детально визначити основні причини виникнення проблемних ситуацій та сформулювати перелік найбільш поширених питань, з якими вони стикаються під час проходження експертного оцінювання. Загалом заниження групи інвалідності з II на III, ігнорування прив'язки інвалідності до захисту Батьківщини, довге проходження.

Вкотре наголошено, що ветерани частіше стикаються з заниженням групи інвалідності без поліпшення стану здоров'я, бюрократичною тяганиною через

неузгодженість установ, втратою документів в електронній системі та формальним підходом до оцінки травм: неповнота або відсутність первинних документів; невизначеність щодо очного/заочного формату; проблеми з електронною системою охорони здоров'я; нестача юридичної підтримки; обласні ЕКОПФО не видають на руки оригінал витягу з рішення, а лише відсилають на ел. пошту ветерана або лікаря; неповний пакет документів, черги та витрата часу на проходження оглядів, відсутність первинних документів; необґрунтоване заниження або відмова у встановленні групи інвалідності; помилки у витягах ЕКОПФО, відсутність транспортування до місця проходження ЕКОПФО.

Завдяки існуючій інституції ФСВ в лікувальних закладах було отримано питання, що стосуються проходження лікування, отримання виписок чи направлень ветеранами, де також зберігаються негативні тенденції. Процедура подання на розгляд ЕКОПФО описана, але стаціонарні лікарі уникають формування направлень, аргументуючи це своєю завантаженістю, що в свою чергу породжує складність процедури по «великому колу», коли ветеран після лікування отримує виписку, після виписки йде до сімейного лікаря, причому рівень професійної залученості сімейних лікарів до цих процесів бажає бути кращою.

Відповідно з вище зазначеного констатується низький рівень освіченості профільних лікарів у їхніх обов'язках щодо спрямування на ЕКОПФО, зокрема, щодо права пацієнта на звернення до будь-якого лікаря в межах країни. Має місце недостатнє інформування суб'єкта щодо його прав. Ігнорування комісіями вимог ст. 7 «Інвалідність та особливості її встановлення дітям та окремим категоріям осіб», ЗУ «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні». Окремою проблемою є не зазначення у висновку ЕКОПФО, в пункті 17.1.3 потреби в постійному догляді особи, незважаючи на наявність такої потреби у висновках направлення ЕКОПФО. В цьому пункті така потреба не прописується, а запускається через іншу процедуру, а саме: рішення ЛКК, які, як правило, приймаються не завжди з урахуванням об'єктивності даної потреби. (Останній приклад з ветеранських слухань у селі Ріпки, Ізяславської

громади – ветеран, особа з інвалідністю II групи В'ячеслав Мацюк, потребує стороннього догляду, має два сини, які воюють в ЗСУ).

В обговорення питання взяли участь Ілля ХМИЗ, Іван БУРДИМ, Тетяна ЯВОРСЬКА, Інна ПІКАЛО, Валерій МИХАЙЛЮК, Оксана БОЧКАРЬОВА та ін.

ВИРІШИЛИ:

за – 5

проти – 0

утримались – 0

не голосували – 0

1. Направити аналітичну інформацію щодо проблемних питань, порушених у зверненнях ветеранів війни та учасників бойових дій, стосовно визначення ступеня втрати функціональних можливостей, встановлення інвалідності, її групи та строків під час експертного оцінювання повсякденного функціонування особи (з додатками) першому заступнику начальника Хмельницької обласної військової адміністрації Оксані ВЖЕШНЕВСЬКІЙ.

2. Рекомендувати моніторинговим групам провести перевірку діяльності експертних команд з оцінювання повсякденного функціонування особи (ЕКОПФО) у закладах охорони здоров'я, зазначених у додатку 2.

3. Рекомендувати Управлінню з питань ветеранської політики Хмельницької обласної військової адміністрації повторно опрацювати персональні звернення ветеранів війни щодо можливих порушень їхніх прав під час встановлення інвалідності, відображені у протоколах ветеранських слухань, та забезпечити фахівцями із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб персональний супровід вирішення порушених питань.

4. Рекомендувати продовжити укомплектування посад фахівців із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб у закладах охорони здоров'я області, а в разі відсутності таких посад – забезпечити їх введення до штатних розписів. Першочергово забезпечити укомплектування посад у таких закладах: КНП «Хмельницький обласний заклад з надання психіатричної допомоги»; КНП «Хмельницький обласний фтизіопульмонологічний медичний центр»; КНП «Хмельницький обласний протипухлинний центр»; КНП «Хмельницька інфекційна лікарня»; КНП «Віньковецька багатoproфільна лікарня» (додаток 3).

5. Рекомендувати забезпечити участь фахівців із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб під

час проведення експертного оцінювання повсякденного функціонування осіб у справах, що стосуються ветеранів війни та учасників бойових дій.

6. Направити аналітичне зведення директору Департаменту охорони здоров'я Хмельницької обласної військової адміністрації для відповідного реагування та організації роботи.

7. Рекомендувати робочій групі Координаційного центру підтримки цивільного населення при Хмельницькій обласній військовій адміністрації під час підготовки та проведення ветеранських слухань у територіальних громадах здійснювати опитування ветеранів війни, які потребують проходження або вже пройшли експертне оцінювання повсякденного функціонування особи, щодо наявних проблемних питань, а також залучати представників експертних команд для надання роз'яснень щодо порядку проходження оцінювання, вимог до оформлення та подання документів і прав ветеранів під час проведення оцінювання.

8. Розглянути стан виконання зазначених рекомендацій, усунення виявлених недоліків та оптимізацію відповідних процесів на засіданні постійної комісії Хмельницької обласної ради з питань реалізації національної стратегії ветеранської політики на початку IV кварталу 2026 року.

2. Про проблемні питання набуття громадянства України дітьми, народженими за кордоном у період дії повномасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України, у зв'язку з недостатнім нормативно-правовим врегулюванням цього питання законодавством України.

СЛУХАЛИ:

Головуючого **Олександра РОЗІЗНАНОГО** – про проблемні питання набуття громадянства України дітьми, народженими за кордоном у період дії повномасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України, у зв'язку з недостатнім нормативно-правовим врегулюванням цього питання законодавством України.

Він, зокрема, зазначив, що у зв'язку з повномасштабною збройною агресією Російської Федерації проти України мільйони громадян України були вимушені виїхати за межі держави та тимчасово або постійно проживають за кордоном. За цей час у багатьох

українських сім'ях народилися діти, були зареєстровані шлюби, розірвання шлюбів, зміни імені, а також зафіксовані випадки смерті громадян України.

Відповідні юридичні факти оформлюються компетентними органами іноземних держав із видачею офіційних актових документів, які відповідно до законодавства України та міжнародних договорів визнаються дійсними після проходження встановлених процедур легалізації або проставлення апостиля.

Разом із тим чинним законодавством України фактично не передбачено механізму внесення відомостей із таких документів до Державного реєстру актів цивільного стану громадян. У результаті виникає ситуація, коли юридичний факт визнається Україною, однак інформація про нього не відображається в державному реєстрі.

Така законодавча прогалина створює низку практичних проблем. Зокрема, відомості про народження дітей, смерть громадян України, укладення або розірвання шлюбу, зміну імені та інші акти цивільного стану, зареєстровані за кордоном, не інтегруються до державних інформаційних систем України. Це унеможливорює повноцінне використання таких відомостей під час надання адміністративних, соціальних та інших державних послуг, а також змушує громадян неодноразово подавати легалізовані документи до різних органів державної влади для підтвердження одного й того ж юридичного факту.

Відсутність єдиного механізму внесення таких відомостей негативно впливає на повноту та актуальність Державного реєстру актів цивільного стану громадян, створює додаткове адміністративне навантаження як для громадян, так і для органів державної влади та не дозволяє забезпечити ефективну взаємодію між державними інформаційними ресурсами.

З огляду на викладене, існує об'єктивна необхідність нормативного врегулювання механізму внесення до Державного реєстру актів цивільного стану громадян відомостей, що містяться в актових документах, виданих компетентними органами іноземних держав.

ВИСТУПИЛИ: **Наталія КОШАЙ**, КЗ «Ветеранський простір Хмельницької міської ради», яка інформувала щодо цього питання, а також аргументувала необхідність прийняття

системних рішень на рівні держави та прийняття змін до відповідних законодавчих актів.

Олена ТОКАРЧУК, начальник Хмельницького міжрегіонального управління Міністерства юстиції України, яка також наголосила на необхідності внесення змін до законодавства України про реєстрацію актів цивільного стану.

ВИРІШИЛИ:

за – 5

проти – 0

утримались – 0

не голосували – 0

1. Центрально-Західному міжрегіональному управлінню Міністерства юстиції (м. Хмельницький) спільно з представниками постійної комісії Хмельницької обласної ради з питань реалізації Національної стратегії ветеранської політики напрацювати пропозиції до проєкту Закону України про внесення змін до Закону України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану» та інших нормативно-правових актів, спрямованих на врегулювання питань набуття громадянства України дітьми, народженими за кордоном.

2. Підготовлені пропозиції рекомендувати направити до Комітету Верховної Ради України з питань правової політики для розгляду та врахування під час підготовки відповідних законодавчих і нормативно-правових змін.

Заступник
голови комісії

Олександр РОЗІЗНАНИЙ

Секретар

Ілля ЛОГІН